

Heimdall-broder m fl

Det var med påtaglig nyfikenhet som dryga 50-talet medlemmar äntrade lokalerna i Medeon-huset på Per Albin Hanssons väg i tisdags. Hur förhöll sig dessa lokaler till Överstens och skulle t ex maten smaka? Det visade sig att den gjorde det. Eller rättare, de gjorde det, eftersom såväl kötträtt som fiskrätt serverades, enligt samstämmiga uppgifter båda alltså högt skattade. Och dryckjommen, den blev också populär, n b för dem som förstod sig på hur det ordnats. Den deltagare omfattades förstås inte av de nöjdas skara som betalade 100 kr för ett halvt glas vin men väl alla de som utan ytterligare betalning kunde fylla på sitt glas efter behag och dessutom kunde få sig såväl en aperitif som en avec. Eller flera.

Årsmötes- och föredragslokalen en trappa upp var naturligen inte så charmig som Överstens med sin utsikt i ljusa stunder men fräsch och poppis hos en del, högtalaranläggningen dock inte hos någon.

Årsmötet flöt annars utan större mankemang. I enlighet med revisorernas förslag beviljades styrelsen **ansvarsfrihet** och **årsavgiften** fastställdes till oförändrade 200 kr med det uttalade tillägget att det vore en stor fördel om den **betalades snarast** till glädje för styrelsen, som då kunde slippa i hög grad improduktivt påminnelsearbete visavi den minoritet som inte redan anlitat **bankgirokonto 545-0028**.

Claes-Erik Nyman avtackades vederbörligen efter nitton (19) år i styrelsen, varav de flesta som framgångsrik gillesmästare, medan av hälsoskäl också avgående **Lennart Blomqvist** får avtackas senare, hindrad att delta av nyssnämnda skäl som han var.

Efter upphöjning av **Peter Löwegren** till gillesmästare och nyinval av **Stig Borné** och comebackande tidigare sekreteraren **Jan Gyllenbok** består därmed Sällskapets styrelse därutöver tills vidare av **Frank Orton**, ordf, **Henric Åsklund**, sekr, **Jan-Åke Svennson**, kassaförvaltare, samt **Hans Barenthein**, **Staffan Björnberg** och **Martin Sunnqvist**.

Som parentatör debuterade **Henric Åsklund** stilenligt och tecknade med nästan söderpalmsk akribi minnet av under året bortgångna medlemmar - lagmannen **Karl-Olof Lidin**, Lund, gynekologiöverläkaren **Percy Liedholm**, Malmö, hyresrådet **Jan Berntsen**, Lomma, historieprofessorn **Sverker Oredsson**, Lund, och universitetslektorn **Sten Vedi**, Vollsjö.

Härefter presenterade sig etikdocenten **Gert Nilsson**, Ystad, som någon vecka tidigare blivit medlem i Sällskapet liksom frånvarande redaktören **Martin**

Andersson, Malmö, ju talare senast om Restaurang Överstens historia, lundaborna **Thed Adelswärd**, chefsrådman, och **Johan Tyrberg**, biskop, samt ystadmilitärerna **Stefan Engdahl**, konteramiral, och **Emil Sjörup**, överstelöjtnant, den senare ju också talare senast.

Så tog **Lars Erik Blomqvist** vid och förklarade sig inte bara skola tala om *Översättandets vedermödor* utan också om dess glädje. Han inledde bl a med att påminna om det så klassiska översättarmissödet ”Ja, läspade Violet” från en av författarinnan **Richmal Cromptons** (1890-1969) Bill-böcker och påpekade att det på svenska t ex kunde ha blivit ”Vissst, läspade Violet” eller rentav ”Vischt, läspade V”. Men han framhöll i samma andedrag att fokus enligt hans mening i alltför hög grad ägnades felöversättningar och i alltför liten goda översättningar och översättningsteori, det senare något han dock inte tänkte besvåra kvällens auditorium med annat än undantagsvis.

Han framhöll allmänbildning som en viktig komponent i en god översättares verktygslåda liksom ödmjukhet inför uppgiften och förstås språkkänsla. Han liknade översättaren vid en violinist som måste ha gott gehör men också vid en illusionist med uppgift att förtrolla läsaren genom sin översättning. Han avvisade som absurd idén att översättningen borde påverka läsaren på samma sätt som originalet påverkat sin tids läsare och anförde som extremt exempel **Platons** (428-348) dialoger. Å andra sidan borde läsaren av en översättning helst ges illusionen att ha originalet framför sig med alla dess kvaliteter.

God översättning tar enligt talaren många gånger mångdubbelt så lång tid som författandet av originalet. Den gode översättaren skaffar sig en känsla för texten genom att börja sitt arbete med att läsa den flera gånger (minst tre sader talaren...) och helst göra sig bekant med författarens stil och ton genom att studera andra verk av samma hand. Mot den bakgrunden borde översättarens arvode höjas rejält påpekade talaren en smula i förbigående, samtidigt som han vitsordade den belöning som bestod i glädjen över en ”fiffig” översättning - den kunde enligt uppgift bestå i flera dagar.

I motsats till vad som ofta förmodas ansåg talaren att prosatext kunde vara väl så svår som poesi, i alla fall om översättaren ville förmedla - som talaren uttryckte det - prosatextens ”orkestrering, frasering och rytmik”. I sammanhanget noterades att det översatta ibland kan överträffa originalet och som klassiska poesiexempel nämndes **Hjalmar Gullbergs** (1898-1961) översättning av **Gabriela Mistral** (1889-1957) och **Anders Österlings** (1884-1981) av **Saint-John Perse** (1887-1975) - i båda fallen måhända en förutsättning för nobelpriset i litteratur 1945, resp 1960.

Talaren berörde också sådana svårigheter som att förmedla dialekter, ”rustikt språk”, slang och svordomar och sådant som t ex den ofta franska dialogen i **Leo Tolstojs**(1828-1910) *Krig och fred* eller *Anna Karenina* liksom ofta högt kulturellt förankrade anspelningar. I sistnämnda hänseende vore en efterskrift med förklarande kommentarer en god möjlighet och vad gällde ”rustikt språk” och dialekter var en och annan ”markör” normalt att rekommendera, inte ett påhittat språk eller en dialekt i översättarlandet. Fackuttryck kunde vara enkla men ibland omöjliga - juridiska termer med sin ofta strikt definierade innebörd tillhörde den senare kategorin.

Talaren intygade avslutningsvis att översättarens yrke kräver men ger, det borde enligt hans mening betecknas som konstnärligt arbete och han hade svårt att föreställa sig att det inom överskådlig tid skulle kunna utföras via AI, dvs Artificiell Intelligens. En ovanligt livlig diskussion följde, varefter talaren på sedvanligt vis avtackades med en varm applåd och en flaska (riktigt gott) vin.

Kvällen avslutades med besked från styrelsen att densamma omgående tänkte utvärdera det nya sammankomststuket men räknade med att närmast stundande möte av praktiska skäl under alla omständigheter måste äga rum i Medeonhuset, dvs mötet **tisdagen den 12 mars**, då musikvetaren **Cajsa Stomberg Lund** kommer att tala under den intresseväckande rubriken *Musikarkeologiska strövtåg*.

Högst sällskapliga hälsningar

Frank Orton

Ordf